

การจัดการจุดเสี่ยงและรูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วม
ของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

พิทยา ทองหนูน้อย¹, สุทธิพงษ์ รักพันธ์²

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควนดินแดง ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อจัดการจุดเสี่ยงและศึกษารูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่าง 1) กลุ่มขับเคลื่อนการดำเนินงานอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน จำนวน 47 คน กลุ่มประเมินผลลัพธ์ คือ ตัวแทนสมาชิก ครอบครัวจากชุมชนอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มี ประสบการณ์การใช้ถนนบริเวณจุดเสี่ยงอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 100 คน เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือจัดการเชิงผลลัพธ์ 2) เครื่องมือวิเคราะห์จุดเสี่ยง 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดย จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา รูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย 1) การจัดการจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน 2) การรณรงค์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้การป้องกันอุบัติเหตุทางถนน 3) ด้านการสื่อสารความเสี่ยงในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน 4) การสร้างความสัมพันธ์ของภาคีเครือข่าย 5) องค์ก่รต้นแบบด้านการสวมหมวกนิรภัย จุดเสี่ยงที่สำคัญต่อการบาดเจ็บและเสียชีวิต มีจำนวน 10 จุด และได้รับการแก้ไขโดยชุมชน จำนวน 4 จุด ความคิดเห็นของประชาชนการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยรวม พบว่า ประชาชนเห็นว่าการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย การบริหารจัดการ และการติดตามอย่างต่อเนื่อง

การจัดการจุดเสี่ยงและรูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วม
ของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

พิทยา ทองหนูน้อย¹สุทธิพงศ์ รักพันธ์²,

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควนดินแดง ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

บทนำและวัตถุประสงค์ อุบัติเหตุจากการจราจรทางถนน เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของหลายประเทศทั่วโลก จำนวนผู้บาดเจ็บ ผู้พิการ และผู้เสียชีวิต มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี จากข้อมูล Global Status on Road Safety 2015 ขององค์การอนามัยโลกจัดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเป็นอันดับ 2 ของโลก โดยมีอัตราการตาย 36.2 ต่อแสนประชากร (WHO, 2015) และจากข้อมูลบูรณาการ 3 ฐาน (สาธารณสุข ตำรวจ และบริษัทกลาง ฯ) พบว่า คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนมากถึงปีละ 23,000 – 24,000 คน หรือชั่วโมงละ 3 คน บาดเจ็บไม่ได้นอนโรงพยาบาลนับล้านคน และนอนรักษาตัวโรงพยาบาลเกือบสองแสนคนต่อปี พิกัดอีกปีละกว่า 7,000 คน คิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจกว่า 2 แสนล้านบาทต่อปี (WHO, 2015) สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนนของอำเภอควนขนุน พ.ศ. 2559-2561 มีจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตทางถนน เท่ากับ 1,167 (10), 976 (17) , 1,100 (10) ราย ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนการบาดเจ็บและเสียชีวิตทางถนน ปี พ.ศ. 2562 กับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ. 2559-2561) พบว่า จำนวนการบาดเจ็บและเสียชีวิตทางถนนของอำเภอควนขนุน มีค่าสูงกว่าค่ามัธยฐาน จากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน พบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน ได้แก่ พฤติกรรมการขับรถเร็ว เมาแล้วขับ ขับรถจักรยานยนต์ขาดวินัยโดยไม่สวมหมวกกันน็อก สภาพรถมีการดัดแปลง ถนนชำรุด ออกแบบไม่เหมาะสมไม่มีป้ายแจ้งเตือน รวมทั้งค่านิยม ทศนคติต่อการใช้รถใช้ถนนของประชาชน เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาการจัดการจุดเสี่ยงและรูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR โดยใช้วงจร PAOR กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มขับเคลื่อนเพื่อค้นหาปัญหาในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน จำนวน 47 คน ได้แก่ 1.นายกเทศมนตรีตำบลดอนทราย จำนวน 1 คน 2.ผู้ใหญ่บ้าน 11 หมู่บ้าน จำนวน 11 คน 3.ตัวแทนชุมชน จำนวนหมู่ละ 2 คน รวม 22 คน 4.ประธาน อสม. จำนวน 11 คน 5.ตัวแทนตำรวจสายตรวจป้อมสายตรวจตำรวจ 1 คน 6.ตัวแทนจนท.สาธารณสุขจำนวน 2 คน

2. กลุ่มประเมินผลลัพธ์ คือ ตัวแทนสมาชิก ครอบครัวจากชุมชนอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่มีประสบการณ์การใช้ถนนบริเวณจุดเสี่ยงอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 100 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญในรัศมี พื้นที่เสี่ยง 7 กม.จำนวน 4 จุดที่ได้รับการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือจัดการเชิงผลลัพธ์ (เครื่องมือ 5 ชิ้น) ประกอบด้วย สามเหลี่ยมปัจจัยกำหนดปัญหา แผนภูมิต้นไม้ บันไดผลลัพธ์ การวิเคราะห์แรงเสริมแรงต้าน และการรวบรวมข้อมูลสะท้อนผลลัพธ์
2. เครื่องมือวิเคราะห์จุดเสี่ยง จำนวน 8 ใบงาน ประกอบด้วย 1. ทำแผนที่และคัดเลือกจุดเสี่ยงในชุมชน 2. ค้นหารูปแบบการชนที่เกิดขึ้นบ่อยบริเวณจุดเสี่ยง 3. ค้นหาปัจจัยเสี่ยงจากถนน 4. สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดการชน (คน รถ ถนน) 5. เรียนรู้จากอดีต ต้นทุนเดิมในพื้นที่ จะชวนใครมาทำงาน 6. จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขจุดเสี่ยงในชุมชน 7. จัดการที่ทำได้เอง ส่งต่อปัญหาที่เกินกำลัง 8. มาตรการประเมินผล เฝ้าระวัง และติดตามผล
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ได้แก่ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านวิศวกรรมจราจร ด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ด้านการให้ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ ด้านการประเมินผล และสารสนเทศ โดยมีลักษณะการตอบคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีระดับการดำเนินงาน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นวางแผน (Plan) วิเคราะห์สถานการณ์ สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงาน
 - 1.1 ศึกษาบริบท สถานการณ์อุบัติเหตุของตำบลดอนทราย
 - 1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับตำบล
 - 1.3 วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เครื่องมือ 5 ชิ้น
 - 1.4 วางแผนการดำเนินงานโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์จุดเสี่ยง
2. ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจากกระบวนการวางแผน ดังนี้
 - 2.1 การจัดการจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ได้แก่ 1) การปฏิบัติการค้นหาจุดเสี่ยง โดยการสร้างแผนที่จุดเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ จากนั้นระดมความคิดเห็นในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในตำบลดอนทรายตรงไหนบ้าง โดยให้ปักหมุดลงบนแผนที่จุดเสี่ยง กำหนดให้ สีแดง เป็นบริเวณที่เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีคนตาย สีเหลือง เป็นพื้นที่เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วบาดเจ็บสาหัส สีเขียว เป็นบริเวณที่ผู้ประสบอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย 2) การเลือกจุดเสี่ยงที่เห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน 3) การวิเคราะห์จุดเสี่ยงระดมความคิดร่วมกันค้นหารูปแบบอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบ่อยบริเวณจุดเสี่ยง ปัจจัยด้านคน รถ ถนน ตามลักษณะ

บุคคล เวลา และสถานที่ 4) วางแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขจุดเสี่ยงอันตราย และปฏิบัติการกำจัดจุดเสี่ยงอันตราย 5) นำข้อมูลจุดเสี่ยงที่ชุมชนไม่สามารถแก้ไขเองได้ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกแบบแก้ไข

2.2 การรณรงค์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้การป้องกันอุบัติเหตุทางถนน

2.3 ด้านการสื่อสารความเสี่ยงในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน

2.4 การสร้างความสัมพันธ์ของภาคีเครือข่าย

2.5 องค์ก่รต้นแบบการสวมหมวกนิรภัย

3. ขั้นการติดตามและประเมินผล

3.1 ประเมินผลกระบวนการโดยการสังเกตการมีส่วนร่วมและสะท้อนผลของการจัดการจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

3.2 สรุปผล วิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

4. ขั้นการปรับปรุง

การสะท้อนผลการปฏิบัติงานจากการจัดการจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยการถอดบทเรียน วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนจากข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการปฏิบัติ มาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อหาทลวิธีในการปฏิบัติและปรับปรุงรูปแบบ การสะท้อนการปฏิบัติ โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำเกิดการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบเป็นวงจรขึ้นต่อเนื่องกันไป ในการประชุมแต่ละครั้งจะมีการปรับปรุงและกระชับให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่เป้าหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางแก้ไขปัญหาในพื้นที่รวมทั้งมีแผนปฏิบัติงานบูรณาการ งบประมาณ โดยมีกิจกรรมที่ได้มาจากร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการร่วมประเมินผล สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดการจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ลักษณะจุดเสี่ยงและการจัดการจุดเสี่ยงในชุมชน พบว่า ลักษณะจุดเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุในชุมชนมีทั้งหมด 10 จุด แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ คือ 1. มีผิวถนนไม่เรียบ ขรุขระ เป็นคลื่น, 2. ถนนเป็นหลุม เป็นบ่อ, 3. ทางแยก 4. ถนนมีสิ่งบดบังทัศนวิสัย, 5. มุมมืด แสงสว่างน้อย 6. ถนนที่มีลักษณะเป็นทางโค้ง เมื่อวิเคราะห์ถึงศักยภาพชุมชนในการจัดการจุดเสี่ยงในลักษณะต่าง โดยแบ่งเป็น จุดเสี่ยงที่ชุมชนสามารถจัดการได้เองจำนวน 4 จุด และจุดเสี่ยงที่ต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จำนวน 6 จุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดการจุดเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุในชุมชน ตำบลคอนทราย

ลำดับ	ลักษณะจุดเสี่ยง	การจัดการจุดเสี่ยงในชุมชน	
		จัดการโดยชุมชน	ส่งต่อให้หน่วยงานอื่น
1.	ทางโค้ง	ติดป้ายทางโค้ง และป้ายลดความเร็วในชุมชน	มอบให้ เทศบาลตำบลคอนทราย. และทางหลวงชนบทจัดการ - ทำป้ายสัญลักษณ์เตือนอันตรายจากอุบัติเหตุ - ทาสีถนนเพื่อให้ผู้ใช้รถใช้ถนนสังเกตได้ง่าย
2.	ทางสามแยก	ติดป้ายทางแยก และป้ายลดความเร็วในชุมชน	มอบให้ เทศบาลตำบลคอนทราย. และทางหลวงชนบทจัดการ - ทำป้ายสัญลักษณ์เตือนอันตรายจากอุบัติเหตุ - ทาสีถนนเพื่อให้ผู้ใช้รถใช้ถนนสังเกตได้ง่าย
3.	ผิวถนนไม่เรียบ ขรุขระเป็นคลื่น	ทำความสะอาดผิวถนน	มอบให้ เทศบาลตำบลคอนทราย. และทางหลวงชนบทจัดการ - ทำป้ายสัญลักษณ์เตือนอันตรายจากอุบัติเหตุ - ทาสีถนนเพื่อให้ผู้ใช้รถใช้ถนนสังเกตได้ง่าย
4.	ถนนเป็นหลุมบ่อ	ทำสัญลักษณ์แจ้งเตือนอันตราย	มอบให้ เทศบาลตำบลคอนทราย. และทางหลวงชนบทจัดการ - ทำป้ายสัญลักษณ์เตือนอันตรายจากอุบัติเหตุ - ซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุมบ่อขนาดใหญ่
5.	สิ่งบดบังทัศนวิสัย	- กำจัดหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของออกไปเช่นกระถางต้นไม้ ป้ายโฆษณา - ตัดแต่งกิ่งไม้ข้างทาง	มอบให้ เทศบาลตำบลคอนทราย. และทางหลวงชนบทจัดการ - ตัดแต่งกิ่งไม้ข้างทาง
6.	มุมมืด แสงสว่างน้อย	ทำสัญลักษณ์แจ้งเตือนอันตราย	มอบให้ เทศบาลตำบลคอนทราย. ติดไฟส่องสว่าง

2. การรณรงค์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักในการป้องกันภัยจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน โดยร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องตามเทศกาลต่าง ๆ ได้แก่ เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ และวันเข้าพรรษา และเทศกาลตามปฏิทินชุมชนได้แก่ ประเพณีบุญเดือนสิบ ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการสื่อสารความเสี่ยง การดำเนินงานแบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ 1) การจัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ โดยการรวบรวมข้อมูลและความรู้ทางวิชาการแล้วนำมาประยุกต์และเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อโซเชียล ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสื่อสารและสร้างความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยให้กับประชาชนในวงกว้าง และกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4. การสร้างความสัมพันธ์ของภาคีเครือข่าย เป็นการรวมกลุ่มของภาคประชาสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในชุมชนของชุมชน มีลักษณะของกลุ่มการรวมตัวของประชาชนในชุมชนมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มจิตอาสา กลุ่มเยาวชน กลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยว กลุ่มตลาดนัดใต้โหนด เป็นต้น มีการรวมตัวกันขึ้นจากการประชาคมของชุมชนและการประชุมหารือร่วมกับเทศบาลตำบลคอนทราย ซึ่งมีนายกเทศมนตรีตำบลคอนทราย ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนชุมชน.ประธาน อสม. ตำรวจ และจนท.สาธารณสุข เกิดเป็นกลุ่ม เครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนน

5. องค์กรต้นแบบการสวมหมวกนิรภัย ใน รพ.สต. 100 เปอร์เซ็นต์ เพื่อสร้างความตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้หมวกนิรภัย ในการป้องกันตนเองจากภัยที่อาจเกิดจากอุบัติเหตุทางถนน

ความคิดเห็นของประชาชนการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลคอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยรวม พบว่า ประชาชนเห็นว่าการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ($\bar{X} = 3.82$) ด้านการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.54$) ด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการประเมินผลและสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.58$) และมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางอีก 1 ด้าน คือ ด้านวิศวกรรมจราจร ($\bar{X} = 3.35$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลคอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ลำดับ	การดำเนินการตามนโยบายป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1.	ด้านการบังคับใช้กฎหมาย	3.82	0.61	มาก
2.	ด้านวิศวกรรมจราจร	3.35	0.87	ปานกลาง
3.	ด้านการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์	3.54	0.93	มาก
4.	ด้านบริการการแพทย์ฉุกเฉิน	3.63	0.88	มาก
5.	ด้านการประเมินผลและสารสนเทศ	3.58	0.77	มาก
โดยรวม		3.58	0.64	มาก

วิจารณ์ผล

กระบวนการจัดการจุดเสี่ยงอันตราย เป็นกระบวนการที่เริ่มต้นจากฐานของชุมชนท้องถิ่นที่ประสบภัยปัญหาการประสบอุบัติเหตุจากถนน ภายในชุมชน หรือจากถนนที่เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างชุมชน ความรุนแรง ของอุบัติเหตุมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันไปตามสภาพของถนน หรือ ปัญหาของผู้ใช้รถใช้ถนน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายซึ่งประสบกับอุบัติเหตุมักจะเป็น ทั้งคนในท้องถิ่นและคนภายนอกท้องถิ่น ดังนั้นการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้เครื่องมือ 5 ชิ้น และการวิเคราะห์จุดเสี่ยง ซึ่งชุมชนสามารถชี้จุดเสี่ยงของชุมชนตนเองได้และสามารถออกแบบวิธีการจัดการได้ ด้วยตนเอง การค้นหาปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงอันตรายชุมชนเกิดกระบวนการ เรียนรู้ ร่วมกันช่วยกันคิด ช่วยกันดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยชุมชนด้วยกัน โดยชุมชนมีอิสระในการคิด ซึ่งอาจจะเรียกว่ามี การวางแผนร่วมกัน จากการวางแผนเดียวกัน เพื่อ ร่วมกันแก้ไขปัญหา มีการปฏิบัติตามแนวทางที่ ร่วมกันคิดในชุมชนไปในแนวทางเดียวกัน จุดเสี่ยงที่ชุมชนสามารถจัดการได้เองจำนวน 4 จุด และจุดเสี่ยงที่ต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จำนวน 6 จุด

รูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตำบลดอนทราย อำเภอดอนขง จังหวัดพัทลุง ต้องใช้ความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานแก้ไขป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยการประชุมวางแผน เครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ทักษะ ความรู้การประชาสัมพันธ์การบูรณาการแผน ปฏิบัติการ กิจกรรม งบประมาณ ร่วมกัน เครือข่ายร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุการเสียชีวิต โดยการประชุมร่วมกันหาวิธีแก้ไขจุดเสี่ยงที่สำรวจไว้ ทำให้ สามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้ในระดับหนึ่ง รูปแบบที่มีการวางแผนแก้ไขในการดำเนินงาน ร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แขวงทางหลวง ทัดตั้งป้าย จราจร การปรับปรุงถนนที่ชำรุด ทัดตั้งป้ายเตือนลดระดับ ความเร็ว ปรับปรุงสิ่งแวดลอม ตัดแต่งกิ่งต้นไม้หรือถอน ตัดตั้งหลักกิโลเมตรติดตั้งป้ายสัญญาณไฟ ติดเส้นจราจรการ แก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน ปลุกสร้างจิตสำนึกให้มีส่วนร่วมของ ประชาชนและชุมชน ร่วมมือกัน สร้างถนนที่ปลอดภัยรวมถึงสิ่งแวดลอมข้างทาง เช่น การดูแลต้นไม้การลดจุดอับสายตา การระดมทรัพยากรในพื้นที่กำหนดเรื่องนโยบาย ความปลอดภัยของหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นนโยบายร่วมกับ ภาคประชาชน โดยใช้สถิติข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่ จะส่ง ผลให้การพัฒนาขยายไปได้อย่างต่อเนื่องช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุ จราจรได้

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **แนวทางการประเมินการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน DHS-RTI**. กรุงเทพมหานคร: เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์; 2559
2. อรทัย ก๊กผล. **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สเจริญ การพิมพ์; 2552.
3. World Health Organization Global status report on road safety 2015. . [สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2562] <http://www.searo.who.int/thailand/areas/gsr-thai.pdf?ua=1>

4. WHO, ed. (2015). "WHO Report 2015: Data tables" (PDF) (official report). Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2015

5. World Health Organization. Global Status Report on Road Safety 2015: Supporting a decade of action. Switzerland; 2015